Stanovisko Evropského výboru regionů Fond pro spravedlivou transformaci

(2020/C 324/11)

Hlavní zpravodaj:	Vojko OBERSNEL (HR/SES), člen místního výkonného orgánu: město Rijeka
Odkazy:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci COM(2020) 22 final Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza COM(2020) 23 final Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci COM(2020) 460 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci

COM(2020) 22 final

Pozměňovací návrh 1

13. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Aby byla pro plánování zdrojů z FST v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst poskytnuta určitá flexibilita, mělo by být možné vypracovat samostatný program FST nebo přidělit zdroje FST jedné nebo několika specifickým prioritám v rámci programu podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) nebo Fondu soudržnosti. Podle článku 21a nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních] by ***měly*** být zdroje FST navýšeny o doplňkové financování z EFRR a ESF+. Příslušné částky převedené z EFRR a ESF+ by měly odpovídat typu operací stanovených v územních plánech spravedlivé transformace.	Aby byla pro plánování zdrojů z FST v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst poskytnuta určitá flexibilita, mělo by být možné vypracovat samostatný program FST nebo přidělit zdroje FST jedné nebo několika specifickým prioritám v rámci programu podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) nebo Fondu soudržnosti. Podle článku 21a nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních] by ***mohly*** být zdroje FST navýšeny o doplňkové financování z EFRR a ESF+. Příslušné částky převedené z EFRR a ESF+ by měly odpovídat typu operací stanovených v územních plánech spravedlivé transformace.

Odůvodnění

Fond pro spravedlivou transformaci je politický návrh, který by měl být pouze doplněním stávajícího rozpočtu na politiku soudržnosti. Většinu činností, které jsou navrženy k podpoře v rámci FST (článek 4), by již bylo ve skutečnosti možné financovat v rámci politických cílů 1 a 2 prostřednictvím EFRR a ESF+.

Pozměňovací návrh 2

Článek 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
V souladu s čl. [4 odst. 1] druhým pododstavcem nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních] přispívá FST k jedinému specifickému cíli „umožnit regionům a lidem řešit sociální, hospodářské a environmentální dopady transformace na klimaticky neutrální ekonomiku“.	V souladu s čl. [4 odst. 1] druhým pododstavcem nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních] přispívá FST k jedinému specifickému cíli „umožnit regionům a lidem řešit sociální, hospodářské a environmentální dopady transformace na klimaticky neutrální ekonomiku“***, jenž odpovídá cílům Pařížské dohody, cíli EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a cílům v oblasti snížení emisí do roku 2030***.

Odůvodnění

Cíl fondu by měl jasně odkazovat na cíle Pařížské dohody, cíl EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a cíle v oblasti snížení emisí do roku 2030.

Pozměňovací návrh 3

Čl. 3 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. FST ***podporuje cíl Investice pro zaměstnanost a růst ve všech členských státech***.	1. ***Z*** FST ***se financuje společenský, socioekonomický a environmentální dopad transformace v zasažených regionech nebo činnostech***.

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 4 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. V souladu s odstavcem 1 podporuje FST ***výhradně*** tyto činnosti:	2. V souladu s odstavcem 1 podporuje FST tyto činnosti:
a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci a přeměně;	a) produktivní ***a udržitelné*** investice do malých a středních podniků, včetně začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci a přeměně;
b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb;	b) investice do zakládání nových podniků ***důležitých pro přechod k udržitelnému rozvoji***, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) investice do výzkumu a inovací a podpora přenosu pokročilých technologií;	c) investice do ***udržitelného*** výzkumu a ***udržitelných*** inovací a podpora přenosu pokročilých technologií;
d) investice do zavádění technologií a infrastruktur pro cenově dostupnou čistou energii, do snižování emisí skleníkových plynů, energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů;	d) investice do zavádění technologií a ***sociálních*** infrastruktur pro cenově dostupnou čistou***, bezpečnou a udržitelnou*** energii, do snižování emisí skleníkových plynů, energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů;
e) investice do digitalizace a digitálního propojení;	e) ***investice podporující provádění směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (čl. 15 odst. 3), směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov (články 9 a 11) a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (čl. 14 odst. 4);***
f) investice do obnovy a dekontaminace lokalit, rekultivace půdy a projektů pro nové využití;	***f)*** investice do digitalizace a digitálního propojení;
g) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;	***g***) investice do obnovy a dekontaminace lokalit, rekultivace půdy a projektů pro nové využití***, v souladu se zásadou znečišťovatel platí, definovanou v čl. 2 odst. 122 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem;***
h) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace ***pracovníků***;	***h***) investice do posílení oběhového hospodářství mimo jiné předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využíváním zdrojů, opětovným používáním a recyklací;
i) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;	***i***) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace ***pracovní síly***;
j) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;	***j***) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;
k) technická pomoc.	***k***) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;
	l) ***jakékoliv jiné specifické činnosti, na kterých se dohodnou místní a regionální orgány příslušné pro dané území, členský stát a Evropská komise a které budou v souladu se strategiemi místního rozvoje a přispějí k přechodu EU na uhlíkově neutrální ekonomiku do roku 2050;***
	m) technická pomoc.

Odůvodnění

— Veškeré investice do ochrany životního prostředí by měly respektovat pravidlo, že náklady na opatření zabývající se znečištěním by měla nést strana, která znečištění způsobila.

— Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace by se neměly omezovat na pracovníky, ale měly by zahrnovat i nezaměstnané osoby, uchazeče o zaměstnání atd., pokud jde o pracovní místa v zelené ekonomice.

— Zajištění větší flexibility ve výběru podporovaného projektu, pokud s tím souhlasí místní a regionální orgány na daném území, členský stát a Evropská komise.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 5 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) vyřazování jaderných elektráren z provozu ***nebo jejich výstavbu***;	a) vyřazování jaderných elektráren z provozu ***ani žádnou jinou formu investic do jaderných elektráren***;

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 5 písm. d)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
d) investice související s výrobou, zpracováním, distribucí, skladováním nebo spalováním fosilních paliv;	d) investice související s ***těžbou,*** výrobou, zpracováním, distribucí, skladováním nebo spalováním fosilních paliv***, včetně otevírání nových uhelných dolů***;

Odůvodnění

FST by neměl podporovat nové otevírání ani znovuotevírání uhelných dolů, avšak toto omezení by se nemělo vztahovat na jiné druhy těžby (kovů, průmyslových nerostů, dekorativních kamenů atd.), protože jde o ekonomickou činnost, jež vytváří kvalitní dlouhodobou zaměstnanost.

Pozměňovací návrh 7

Vložit odstavec na konec článku 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	Podpora se neposkytne na operace v těch regionech NUTS 3, kde se během doby trvání programu a na základě územního plánu spravedlivé transformace plánuje otevření nového či znovuotevření dočasně uzavřeného dolu na těžbu černého uhlí, hnědého uhlí či ropné břidlice nebo otevření nové či znovuotevření dočasně uzavřené lokality pro těžbu rašeliny.

Odůvodnění

Cílem podpory je pomoci při přechodu na uhlíkově neutrální ekonomiku, což vylučuje otevírání nových dolů a nových lokalit pro těžbu rašeliny a opětovné otevírání těch stávajících.

Pozměňovací návrh 8

Čl. 6 odst. 1 druhý pododstavec

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komise schválí program pouze tehdy, pokud je určení území, která jsou nejvíce postižená procesem transformace a obsažená v příslušném územním plánu spravedlivé transformace, řádně odůvodněno a příslušný územní plán spravedlivé transformace je v souladu s vnitrostátním plánem dotčeného členského státu v oblasti energetiky a klimatu.	Komise schválí program pouze tehdy, pokud je určení území, která jsou nejvíce postižená procesem transformace a obsažená v příslušném územním plánu spravedlivé transformace, řádně odůvodněno a příslušný územní plán spravedlivé transformace ***obsahuje závazek k plnění cílů Pařížské dohody, cíle EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a cílů v oblasti snížení emisí do roku 2030 a*** je v souladu ***s územními strategiemi uvedenými v článku [23] nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních],*** vnitrostátním plánem dotčeného členského státu v oblasti energetiky a klimatu ***a evropským pilířem sociálních práv***.

Pozměňovací návrh 9

Čl. 6 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Priorita či priority FST zahrnují zdroje FST, které se skládají z úplného nebo částečného přídělu FST pro členské státy a zdrojů ***převedených*** v souladu s článkem [21a] nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních]. ***Celková částka*** zdrojů z EFRR a ESF+ ***převedených*** na prioritu FST ***odpovídá alespoň polovině*** částky podpory z FST na tuto prioritu***, avšak nepřesáhne trojnásobek této částky***.	Priorita či priority FST zahrnují zdroje FST, které se skládají z úplného nebo částečného přídělu FST pro členské státy a zdrojů***, jež se řídicí orgány mohou rozhodnout převést*** v souladu s článkem [21a] nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních]. ***Částka*** zdrojů EFRR a ESF+***, která má být převedena*** na prioritu FST***, nepřekročí 1,5 násobek*** částky podpory z FST na tuto prioritu.

Odůvodnění

Členské státy by měly mít větší flexibilitu při rozhodování o částkách, které mají být převedeny z EFRR a ESF+ do FST. Rovněž by se tak omezilo případné rušení závazků v případě nízké schopnosti čerpání na nejvíce zasažených územích.

Pozměňovací návrh 10

Vložit pododstavec na konec čl. 6 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	Komise schválí pouze ty převody zdrojů z EFRR a ESF+ na prioritu FST, kde celková částka převodu nepřesáhne 20 % původního přídělu z EFRR a ESF+ na operační program (počítáno na fond).

Odůvodnění

Smyslem je sladit legislativní text s důvodovou zprávou.

Pozměňovací návrh 11

Čl. 7 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Členské státy spolu s příslušnými orgány dotčených území připraví jeden nebo více územních plánů spravedlivé transformace, které se vztahují na jedno či více dotčených území odpovídajících úrovni ***3*** společné klasifikace územních statistických jednotek (dále jen „regiony úrovně NUTS ***3***“) podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ve znění nařízení Komise (EU) č. 868/2014 nebo jeho částí, v souladu se šablonou uvedenou v příloze II. Tato území jsou nejvíce postižena hospodářskými a sociálními dopady vyplývajícími z transformace, zejména s ohledem na očekávané ztráty pracovních míst v odvětví výroby a využívání fosilních paliv a nutnost transformace výrobních procesů průmyslových zařízení s nejvyšší intenzitou emisí skleníkových plynů.	1. Členské státy spolu s příslušnými orgány dotčených území připraví jeden nebo více územních plánů spravedlivé transformace, které se vztahují na jedno či více dotčených území odpovídajících úrovni ***2*** společné klasifikace územních statistických jednotek (dále jen „regiony úrovně NUTS ***2***“) podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ve znění nařízení Komise (EU) č. 868/2014 nebo jeho částí, v souladu se šablonou uvedenou v příloze II. Tato území jsou nejvíce postižena hospodářskými a sociálními dopady vyplývajícími z transformace, zejména s ohledem na očekávané ztráty pracovních míst v odvětví výroby a využívání fosilních paliv a nutnost transformace výrobních procesů průmyslových zařízení s nejvyšší intenzitou emisí skleníkových plynů.

Odůvodnění

Negativní vedlejší účinky transformace se neomezí na územní celky úrovně NUTS 3, ale s největší pravděpodobností budou mít dopad i na okolní území. Z tohoto důvodu a za účelem zjednodušení správy se zdá vhodnější zaměřit podporu na úroveň NUTS 2.

Pozměňovací návrh 12

Čl. 7 odst. 2 písm. b) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	b) (nové) jasný závazek k sociálně spravedlivé a řádné ekologické transformaci při provádění Pařížské dohody;

Odůvodnění

Územní plány spravedlivé transformace by měly být schváleny pouze tehdy, když budou obsahovat jasný závazek k dosažení cílů Pařížské dohody, jak zdůraznila Evropská rada dne 18. října 2019.

Pozměňovací návrh 13

Čl. 7 odst. 2 písm. c) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	c) (nové) jasný závazek k cíli dosáhnout do roku 2050 v EU klimatické neutrality a do roku 2030 splnit cíle v oblasti snižování emisí;

Odůvodnění

Územní plány spravedlivé transformace by měly být schváleny pouze tehdy, když budou obsahovat jasný závazek ke splnění cíle EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a jejích cílů v oblasti snížení emisí, jak zdůraznila Evropská rada dne 12. prosince 2019.

Pozměňovací návrh 14

Čl. 7 odst. 2 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) posouzení výzev spojených s transformací, se kterými se nejvíce postižená území potýkají, včetně sociálního, hospodářského a environmentálního dopadu transformace na klimaticky neutrální ekonomiku, s uvedením možného počtu dotčených pracovních míst a ztrát pracovních míst, rozvojových potřeb a cílů, které mají být splněny do roku 2030, v souvislosti s transformací nebo ukončením činností s vysokými emisemi skleníkových plynů na těchto územích;	c) posouzení výzev spojených s transformací, se kterými se nejvíce postižená území potýkají, včetně sociálního, hospodářského a environmentálního dopadu transformace na klimaticky neutrální ekonomiku, s uvedením možného počtu dotčených pracovních míst a ztrát pracovních míst, rozvojových potřeb a cílů, které mají být splněny do roku 2030, v souvislosti s transformací nebo ukončením činností s vysokými emisemi skleníkových plynů na těchto územích***, a posouzení negativních vedlejších účinků transformace na sousední regiony***;

Odůvodnění

V územních plánech spravedlivé transformace by se měly řádně posoudit všechny možné negativní vedlejší účinky.

Pozměňovací návrh 15

Čl. 7 odst. 2 písm. f)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
f) popis řídicích mechanismů sestávajících z ujednání o partnerství, plánovaných opatření pro sledování a hodnocení a odpovědných orgánů;	f) popis řídicích mechanismů sestávajících z ujednání o partnerství, plánovaných opatření pro sledování a hodnocení a odpovědných orgánů***, pokud se liší od prvků, které jsou již v programu popsány podle přílohy V nařízení (EU) [nové nařízení o společných ustanoveních]. Do všech aspektů tohoto procesu je třeba zapojit místní a regionální orgány***;

Odůvodnění

V zájmu zjednodušení by se měly poskytovat pouze ty informace, které se liší od prvků, jež jsou již v programu popsány na základě Šablony pro programy podporované z EFRR (cíl Investice pro zaměstnanost a růst), ESF+, FST, Fondu soudržnosti a ENRF – čl. 16 odst. 3 (příloha V nařízení o společných ustanoveních). Místní a regionální orgány musí být kromě toho při tomto procesu považovány za zúčastněné strany, jež jsou jeho nedílnou součástí.

Pozměňovací návrh 16

Čl. 7 odst. 2 písm. h)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
h) pokud jsou podporovány produktivní investice do jiných než malých a středních podniků, ***vyčerpávající seznam těchto operací a podniků a*** odůvodnění nezbytnosti této podpory prostřednictvím analýzy nedostatků, z níž vyplývá, že očekávané ztráty pracovních míst by překročily očekávaný počet pracovních míst vytvořených bez investic;	h) pokud jsou podporovány produktivní ***udržitelné*** investice do jiných než malých a středních podniků, odůvodnění nezbytnosti této podpory prostřednictvím analýzy nedostatků, z níž vyplývá, že očekávané ztráty pracovních míst by překročily očekávaný počet pracovních míst vytvořených bez investic;

Odůvodnění

Předložení vyčerpávajícího seznamu operací a podniků (velkých společností) ve fázi programování FST se nezdá být dost dobře proveditelné a mohlo by vést k prodlevám od samotného počátku programového období. Takový přístup je navíc v přímém rozporu s úsilím o zjednodušení, jehož výsledkem bylo mj. upuštění od samostatných postupů vztahujících se na velké projekty podle článků 100–103 stávajícího nařízení o společných ustanoveních.

Pozměňovací návrh 17

Čl. 7 odst. 2 písm. i)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
i) pokud jsou podporovány investice k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES, ***vyčerpávající seznam operací, které mají být podpořeny, a*** odůvodnění, že přispějí k transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku a povedou k podstatnému snížení emisí skleníkových plynů výrazně pod hodnotu příslušných referenčních hodnot zavedených pro přidělování bezplatných povolenek podle směrnice 2003/87/ES, a jsou nezbytné k ochraně významného počtu pracovních míst;	i) pokud jsou podporovány investice k dosažení snížení emisí skleníkových plynů z činností uvedených v příloze I směrnice 2003/87/ES, odůvodnění, že ***podpořené operace*** přispějí k transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku a povedou k podstatnému snížení emisí skleníkových plynů výrazně pod hodnotu příslušných referenčních hodnot zavedených pro přidělování bezplatných povolenek podle směrnice 2003/87/ES, a jsou nezbytné k ochraně významného počtu pracovních míst;

Odůvodnění

Předložení vyčerpávajícího seznamu operací ve fázi programování FST se nezdá být dost dobře proveditelné a mohlo by vést k prodlevám od samotného počátku programového období.

Pozměňovací návrh 18

Článek 8a (nový)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	Článek 8a
	1. Zřizuje se platforma pro spravedlivou transformaci (dále jen „platforma“), která umožní dvoustrannou a mnohostrannou výměnu získaných zkušeností a osvědčených postupů ve všech dotčených odvětvích a nad níž bude vykonávat dohled a již bude přímo spravovat Evropská komise.
	2. Platforma má dvě součásti:
	a) technické pracovní skupiny, které se zabývají konkrétními výzvami v dotčených regionech a usnadňují výměnu zkušeností a osvědčených postupů v oblasti přípravy územních plánů spravedlivé transformace a individuálních operací. Technické pracovní skupiny, do nichž by měly být zapojeny místní a regionální orgány, se zřizují v souladu s provozními potřebami FST, přičemž se zohlední odvětvové pokrytí podporovaných operací.
	Technické pracovní skupiny úzce spolupracují s Poradenským centrem InvestEU, zřízeným v souladu s článkem 20 nařízení (EU) [nový program InvestEU], a s příslušnými útvary Evropské investiční banky, aby se zajistilo, že místní a regionální orgány budou mít nezbytné technické a praktické znalosti k tomu, aby získaly finanční prostředky, jež jsou k dispozici prostřednictvím programu InvestEU i prostřednictvím EIB.
	b) výroční fórum regionů procházejících spravedlivou transformací (dále jen „fórum“), které spolupořádá Evropský výbor regionů. Fórum umožňuje koordinovat zaměření politik a jejich provedení do provozních činností technických pracovních skupin.
	3. Komise definuje podrobná ustanovení týkající se mechanismů správy, členské základny, provozu a rozpočtu platformy. Bude zajištěna vyvážená účast všech úrovní státní správy.
	4. Provozní náklady platformy se hradí z prostředků na technickou pomoc podle čl. 3 odst. 2 třetího pododstavce.

Odůvodnění

Měla by být doplněna praktická ustanovení ohledně zřízení platformy pro spravedlivou transformaci, která podrobněji objasní její cíle a provoz.

Pozměňovací návrh 19

Čl. 10 odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.	4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy ***a konzultuje zúčastněné strany*** v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.

Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza

COM(2020) 23 final

Pozměňovací návrh 20

Čl. 21a odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Výše zdrojů, která je k dispozici pro FST v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst v souladu s článkem [3] nařízení (EU) [nařízení o FST], se doplní zdroji z EFRR, ESF + nebo jejich kombinací spadajícími do kategorie regionů, v nichž se dotčené území nachází. Celková výše zdrojů z EFRR a ESF+ převedených do FST činí nejméně ***1,5 násobku*** výše podpory z FST, avšak nesmí přesáhnout ***trojnásobek*** výše této podpory. Zdroje převedené buď z EFRR nebo z ESF+ nesmí v žádném případě přesáhnout 20 % příslušného přídělu z EFRR a ESF+ dotčenému členskému státu. (…)	Výše zdrojů, která je k dispozici pro FST v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst v souladu s článkem [3] nařízení (EU) [nařízení o FST], se ***prostřednictvím dobrovolného převodu*** doplní zdroji z EFRR, ESF+ nebo jejich kombinací spadajícími do kategorie regionů, v nichž se dotčené území nachází. Celková výše zdrojů z EFRR a ESF+ převedených do FST činí nejméně ***polovinu*** výše podpory z FST, avšak nesmí přesáhnout ***1,5 násobek*** výše této podpory. Zdroje převedené buď z EFRR nebo z ESF+ nesmí v žádném případě přesáhnout 20 % příslušného přídělu z EFRR a ESF+ dotčenému členskému státu. (…)

Odůvodnění

Členské státy by měly mít větší flexibilitu při rozhodování o částkách, které mají být převedeny z EFRR a ESF+ do FST. Omezilo by se tak případné rušení závazků v případě nízké schopnosti čerpání v oblastech, jichž se transformace nejvíce dotkne.

Pozměňovací návrh 21

Čl. 59 odst. 3a (nový)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	3a U operací podporovaných z FST v souladu s nařízením (EU) [nařízení o FST] se podpora z FST vrací, pokud do deseti let od poslední platby členskému státu, který podporu obdržel, dojde na území, kde byla podpora z FST použita, k otevření nového či znovuotevření dočasně uzavřeného dolu na těžbu černého uhlí, hnědého uhlí či ropné břidlice nebo otevření nové či znovuotevření dočasně uzavřené lokality pro těžbu rašeliny.

Odůvodnění

Cílem podpory je pomoci regionům v jejich přechodu na uhlíkově neutrální ekonomiku, což vylučuje otevírání nových dolů a nových lokalit pro těžbu rašeliny a opětovné otevírání těch, které byly dočasně uzavřeny.

II. **POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. vítá zřízení Fondu pro spravedlivou transformaci, který bude klíčovým nástrojem podpory regionů nejvíce zasažených přechodem na klimatickou neutralitu;

2. vítá skutečnost, že jsou v návrhu Fondu pro spravedlivou transformaci zohledněna klíčová doporučení VR uvedená v jeho stanovisku k sociálně-ekonomické strukturální transformaci uhelných regionů v Evropě ([1]);

3. vítá skutečnost, že fond bude poskytovat podporu všem členským státům, ale bude zaměřen pouze na nejvíce zasažené regiony. Má-li být zajištěna náležitá koncentrace a účinnost fondu a má-li se stanovit minimální intenzita podpory, měl by být zohledněn pouze počet obyvatel dotčených regionů;

4. vítá navrhované prostředky pro Fond pro spravedlivou transformaci z víceletého finančního rámce na období 2021–2027 ve výši 11 270 459 000 eur (v běžných cenách) a dodatečných 32 803 000 000 eur (ve stávajících cenách) z evropského nástroje na podporu oživení jako významné posílení při plnění cíle Fondu pro spravedlivou transformaci. Se znepokojením konstatuje, že čísla vyjádřená v běžných cenách mohou vést k nižší transparentnosti a srovnatelnosti přídělů mezi okruhy VFR. Vyzývá Radu, aby je do jednání o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 zahrnula jako skutečné dodatečné prostředky;

5. se znepokojením konstatuje, že dodatečné zdroje financované v rámci evropského nástroje na podporu oživení, které povedou k dalším závazkům v letech 2021–2024, vyvinou mimořádný tlak na řídicí orgány a konečné příjemce, aby připravili, provedli a vynaložili téměř 75 % celkového přídělu během prvních čtyř let nového programového období;

6. vítá iniciativu Evropské komise, která spočívá v doplnění přechodu na klimaticky neutrální, ke klimatu citlivé a ekologicky udržitelné ekonomice, k němuž má dojít do roku 2050, o cílená opatření a v poskytnutí zvláštní podpory a dodatečných zdrojů těm oblastem, které budou přechodem na klimatickou neutralitu zasaženy nejvíce. Zdůrazňuje přitom, že tyto dodatečné zdroje nesmí být v žádném případě uvolněny z rozpočtu na politiku soudržnosti. Upozorňuje, že hlavní prioritou, pokud jde o podporu opatření v oblasti klimatu na územní úrovni, musí být i nadále silný rozpočet na politiku soudržnosti;

([1]) Stanovisko Evropského výboru regionů Sociálně-ekonomická strukturální transformace uhelných regionů v Evropě (Úř. věst. C 39, 5.2.2020, s. 58).

7. žádá Evropskou komisi, aby nový Fond pro spravedlivou transformaci zařadila namísto okruhu 3 (Přírodní zdroje a životní prostředí) VFR na období 2021–2027 do okruhu 2 (Soudržnost a hodnoty), a znovu opakuje, že odmítá plánované škrty v politice soudržnosti. Připomíná svůj požadavek na to, aby bylo veškeré vnitrostátní spolufinancování ESI fondů vyloučeno z výpočtů Paktu a stabilitě a růstu, a domnívá se, že to samé by mělo platit pro Fond pro spravedlivou transformaci;

8. poukazuje na mimořádné potíže regionů s vysokou závislostí na fosilních palivech a izolovanými energetickými systémy, jako jsou nejvzdálenější regiony. Zdůrazňuje, že rozvoj skladby zdrojů energie ve vztahu k území, vodě, odpadu a energetice je rozhodující pro energetickou strategii směřující k dosažení uhlíkově neutrálního hospodářství;

9. bere na vědomí upravený odhad Evropské komise, že se třemi pilíři mechanismu pro spravedlivou transformaci budou do roku 2030 souviset investice ve výši 150 miliard eur. Má nicméně obavy, pokud jde o očekávanou míru zhodnocení a realizovatelnost soukromých investic u některých možných projektů;

10. požaduje, aby žádná podpora z FST nebo mechanismu pro spravedlivou transformaci nebyla poskytnuta na investice v těch regionech NUTS 3, kde bylo vydáno veřejné oprávnění k otevření nového či znovuotevření dočasně uzavřeného dolu na těžbu černého uhlí, hnědého uhlí či ropné břidlice nebo k otevření nové či znovuotevření dočasně uzavřené lokality pro těžbu rašeliny;

11. vítá, že by se platby úvěrů pro veřejný sektor měly omezit na projekty, které dosáhnou měřitelného dopadu při řešení sociálních, hospodářských nebo environmentálních výzev v návaznosti na transformaci na klimaticky neutrální ekonomiku;

12. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány musí rovněž financovat projekty směřující ke klimaticky neutrální ekonomice, které netvoří dostatečný tok vlastních příjmů a na něž nedostávají podporu v rámci jiných programů Unie. Vítá v této souvislosti návrh nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci, který podporuje subjekty veřejného sektoru v jejich investičních potřebách vyplývajících z výzev spojených s transformací popsaných v plánech spravedlivé transformace;

13. poukazuje na odlišnou míru zkušeností a využívání finančních mechanismů EIB ze strany místních a regionálních orgánů z EU. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby se v zájmu zajištění úspěchu třetího pilíře mechanismu pro spravedlivou transformaci postarala o to, aby členské státy těm místním a regionálním orgánům, které budou chtít využít příslušné finanční mechanismy EIB, poskytly dostatečnou praktickou a technickou pomoc;

14. bere na vědomí harmonizaci rozsahu podpory z Fondu pro spravedlivou transformaci, EFRR a ESF+, jelikož většina činností podporovaných z Fondu pro spravedlivou transformaci může být rovněž financována v rámci cílů EFRR a ESF+;

15. má obavy, co se týče prodlení, která může FST způsobit v provádění hlavních programů politiky soudržnosti, a rovněž co se týče složitosti a byrokracie, jež může správa tohoto nového fondu způsobit pro správu hlavních programů politiky soudržnosti;

16. vyjadřuje politování nad tím, že se návrh Komise zaměřuje na zavedení programů na úrovni NUTS 3 namísto NUTS 2, což je úroveň, na níž se provádí hlavní programy politiky soudržnosti. Tento návrh je v rozporu s pojetím funkčních oblastí, které nemusí nutně odpovídat administrativním jednotkám NUTS 3. VR zdůrazňuje, že by se měl vyžadovat pouze jeden odpovídající územní plán na úrovni NUTS 2;

17. žádá, aby byl rozsah podpory z Fondu pro spravedlivou transformaci rozšířen tak, aby mohly místní a regionální orgány po dohodě s Evropskou komisí a členskými státy zahrnout do svých územních plánů spravedlivé transformace další způsobilé projekty. Dále požaduje, aby byla zohledněna nezaměstnanost, zejména nezaměstnanost mladých lidí, jakožto důležitý ukazatel pro rozdělování finančních prostředků z fondu;

18. žádá, aby byly do přípravy územních plánů spravedlivé transformace úzce zapojeny místní a regionální zúčastněné strany, protože správa FST bude sdílená a prostředky z EFRR a ESF+ jsou těsně navázány na podporu z FST;

19. vzhledem k tomu, že v návrhu nařízení o FST a v jeho přílohách mohou být ještě provedeny podstatné změny, žádá Komisi, aby poskytla více informací o tom, jak hodlá pomoci řídicím orgánům a regionům při vypracovávání jejich územních plánů spravedlivé transformace. Varuje před tím, aby v přípravě těch programů, u nichž je podpora z FST podmíněna podporou z EFRR a EFS+, nedošlo v důsledku povinného schválení územních plánů spravedlivé transformace k dodatečným prodlevám;

20. zdůrazňuje, že dotčené územní celky by neměly být nuceny předkládat ve svých územních plánech spravedlivé transformace vyčerpávající seznam potenciálních podniků či operací, jimž by mohly poskytnout podporu, neboť by to mohlo vést k prodlevám v jejich přijímání a ke zbytečné administrativní zátěži řídicích orgánů. Poukazuje v této souvislosti na to, že Komise vynechala v návrhu nového nařízení o společných ustanoveních samostatný postup pro přijímání velkých projektů a že takový seznam příjemců či operací by to mohl opět zvrátit;

21. vyzývá k tomu, aby byly převody do FST omezeny na 20 % původních přídělů z EFRR a ESF+ na operační program. Navrhuje poskytnout větší flexibilitu řídicím orgánům tím, že převody budou na základě čl. 6 odst. 2 návrhu nařízení dobrovolné, v maximální výši 1,5 násobku podpory z FST a pouze se souhlasem zúčastněných místních a regionálních orgánů;

22. zdůrazňuje, že je důležité vyhnout se zbytečné administrativní zátěži, a proto je potřeba vyžadovat provedení předběžného posouzení dopadu systému programování a monitorování FST;

23. konstatuje, že investiční priority pro FST budou uvedeny v příslušných zprávách o jednotlivých zemích, které jsou součástí procesu evropského semestru. Zdůrazňuje, že regiony do tohoto procesu dosud nejsou formálně zapojeny, a domnívá se, že místním a regionálním orgánům je třeba přidělit výraznější úlohu, aby bylo možné splnit cíle FST;

24. vítá skutečnost, že jsou v nařízení definovány konkrétní prvky, které musí být obsaženy v územních plánech spravedlivé transformace. Vyzývá legislativní orgán, aby k těmto prvkům doplnil jasný závazek k cílům Pařížské dohody, cíli EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a jejím cílům v oblasti snížení emisí do roku 2030;

25. poukazuje na to, že platforma pro uhelné regiony procházející transformací byla původně vytvořena jako platforma zaměřená na uhelné regiony, kde těžba uhlí stále probíhá, a že se plánovalo rozšířit v druhé fázi působnost této iniciativy na všechny regiony s vysokými emisemi uhlíku. Zdůrazňuje, že regiony procházející transformací budou muset řešit podobné překážky, a proto by jim nová platforma měla poskytovat poradenské služby, měla by pomáhat řídicím orgánům a příjemcům s jejich projektovými nápady a praktickým prováděním v praxi a rovněž by měla sloužit pro výměnu osvědčených postupů;

26. vítá v této souvislosti zřízení platformy pro spravedlivou transformaci, která by měla vycházet z kladných zkušeností regionů s vysokými emisemi uhlíku a dalších regionů, které úspěšně zvládly přechod od fosilních paliv k čistým zdrojům energie. Zdůrazňuje, že by tato platforma měla zajistit, aby všechny příslušné útvary Komise a EIB úzce spolupracovaly při řešení strukturálních změn v zasažených regionech. Zavazuje se, že bude úzce spolupracovat na fungování platformy pro spravedlivou transformaci, a to zejména tím, že bude společně s Evropskou komisí pořádat výroční fórum regionů procházejících spravedlivou transformací;

27. zdůrazňuje, že ustanovení EU o státní podpoře musí umožňovat flexibilitu, pokud chtějí způsobilé regiony procházející transformací přilákat soukromé investice. Opakuje svoji výzvu Komisi, aby při vypracovávání nových pokynů zohlednila i problémy týkající se strukturální transformace zasažených regionů a zajistila, aby tyto regiony měly dostatečnou flexibilitu, a mohly tak provádět své projekty sociálně a hospodářsky schůdným způsobem;

28. zdůrazňuje, že podpora produktivních investic do jiných než malých a středních podniků uskutečněná prostřednictvím FSP by se neměla omezovat na oblasti, které jsou k ní na základě čl. 107 odst. 3 písm. a) a c) SFEU způsobilé podle současných pravidel státní podpory. Právní úprava týkající se státní podpory by naproti tomu měla umožnit všem oblastem, na něž je uvolňována podpora z Fondu pro spravedlivou transformaci, aby účinně potíraly riziko ztráty pracovních míst v raném stádiu. To by se mělo zaručit i patřičnou úpravou obecného nařízení o blokových výjimkách;

29. zdůrazňuje, že oblasti, které jsou nejvíce zasaženy přechodem na klimaticky neutrální ekonomiku, by měly mít možnost co nejvčasněji aktivně řešit související strukturální změnu. Je tedy zastáncem toho, aby budoucí změny právní úpravy týkající se státní podpory, např. prostřednictvím nových pokynů Komise na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) nebo c) SFEU, zaručily, že podporu bude možné poskytovat bez ohledu na status podporované oblasti v rámci stávajících pravidel;

30. uznává úlohu strategií pro inteligentní specializaci jakožto jednoho z klíčových nástrojů provádění FST;

31. poukazuje na to, že provedl dotazníkový průzkum s cílem analyzovat změny, jež je zapotřebí provést v předpisech o státní podpoře v souvislosti se strukturálními změnami v evropských uhelných regionech ([2]). Upozorňuje, že v závěrech bylo zdůrazněno, že proces transformace by měl být zaštítěn státní podporou za účelem přilákání podniků, jež by mohly kompenzovat ztráty pracovních míst a ztráty při vytváření hodnot, a že pravidla státní podpory by měla umožnit větší flexibilitu, zejména pokud jde o investice do energetické infrastruktury, energetickou účinnost, investice související s energetikou a obnovitelnou energii;

32. vítá skutečnost, že legislativní návrh vychází z článku 175 Smlouvy o fungování Evropské unie, který se zaměřuje na soudržnost, a domnívá se, že návrh jasně vymezuje svoji evropskou přidanou hodnotu a je v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality.

V Bruselu dne 2. července 2020.

předseda
Evropského výboru regionů

Apostolos TZITZIKOSTAS

([2]) https://cor.europa.eu/cs/news/Pages/report-coal.aspx.